

Téma: Metody výchovně vzdělávací práce

Předmět: Pedagogika, Společenské vědy

Přidal(a): Marta101

Rozdělení metod výchovně-vzdělávací práce

Metoda = cesta nebo způsob, jak něčeho dosáhnout

- Metoda je plánovitý postup, kterým pedagog dosahuje za aktivní účasti dětí určitého vytýčeného cíle
- Na výběru metody závisí výsledek výchovně vzdělávacího působení
- Pro výběr metod existují různá kritéria:
  - věk dětí, individuální zvláštnosti dětí, počet dětí, prostředí, čas, prostor, prostředky, obsah činnosti, zkušenosti pedagoga, dosavadní poznatky dětí

Dělení metod

Metody podle zdroje poznání

1) slovní metody - jsou to metody zprostředkovaného poznání:

- mluveného slova:
  - **monologické** (přednáška, předčítání)

- **dialogické** (diskuse, rozhovor)
- psané slova:
  - práce s učebnicí, práce s textem, písemná práce
  - některé z nich slouží i jako diagnostické metody
- jednostranné používání slovních metod vede k tzv. **VERBALISMU** (zbytečná mnohomluvnost) a **FORMALISMU** (lpění na formální stránce věci bez zřetele k vnitřnímu obsahu nebo dopadu) – verbální metody převládaly ve středověku, kritizoval je J. A. Komenský
- **VÝHODY SLOVNÍCH METOD:**
  - kontakt s větším počtem lidí
  - možnost zopakování a vysvětlení
  - možnost rozvíjení poznávacích prostředků
  - možnost seznámení s příčinami jevů
  - jsou zdrojem citových prožitků dětí (slouží jako motivace-navození zájmu dětí)
- **NEVÝHODY SLOVNÍCH METOD:**
  - odtržení poznání od smyslového základu (pod pojmy chybí konkrétní představa, děti neví, o čem mluví)
  - přetěžování paměti
  - některé poznatky jsou nepoužitelné v běžném životě
  - ztráta zájmu dětí, snížení aktivity
- **Vyprávění** – zachycení sledu konkrétních událostí (pohádka, životopis...)
- **Přednáška** – má význam v případě, pokud chceme posluchače seznámit s méně známými údaji
  - umožňuje uspořádat poznatky do určitého systému
  - umožňuje přesně formulovat základní myšlenky, objasnit jevy
  - je možné (a žádoucí!) doplnit názorným materiálem
  - závisí na kvalitě přípravy a promyšlení přípravy
  - zahájení – seznámení s obsahem, problém – řešení problému, závěr – reakce posluchačů
- **Diskuse** – rozhovor např. mezi pedagogem a žáky při řešení odborných témat – žáci musí mít určitou míru znalostí o řešeném tématu, aby mohli navrhnout různé možnosti

řešení – v závěru by se mělo dojít ke společnému řešení

- nutnost dodržování tématu
  - zdvořilost, slušnost, smysluplnost a faktičnost
- **Rozhovor** – základem je otázka, zprostředkovává komunikaci mezi dítětem a pedagogem (nejpoužívanější metoda)
    - otázky by měly vést k aktivitě, měly by být krátké a výstižné, neměly by obsahovat více problémů, úkolů
    - rozhovor např. mezi pedagogem a vychovávanými při řešení výchovných či vzdělávacích problémů – zdvořilost, slušnost, smysluplnost a faktičnost

2) názorné metody

- založeny na předvádění předmětů, jevů, událostí a situací či jejich obrázků, schémat, modelů, ..., předvádění pokusů (v reálu či na videu), organizování exkurzí, ...
- vždy je nutno je spojovat s metodami slovními

3) metody praktické činnosti

- experimentální s různými díly např. složitějších stavebnic, pedagogické praxe
- tyto metody používáme jak ve výchově, tak ve vzdělávání

Metody podle převažujícího využití:

- vzdělávací, výchovné, diagnostické